

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
14 päivänä heinäkuuta 1976 *

Asiassa 13/76,

jonka Giudice conciliatore di Rovigo on saattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Gaetano Donà

vastaan

Mario Mantero

ennakkoratkaisun erityisesti ETY:n perustamissopimuksen 7, 48 ja 59 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat H. Kutscher ja A. O'Keefe sekä tuomarit J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart ja F. Capotorti,

julkisasiamies: A. Trabucchi,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

on antanut seuraavan

tuomion

perustelut

- 1 Giudice conciliatore di Rovigo on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 7.2.1976 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistui-
meen 13.2.1976, yhteisöjen tuomioistuimelle ETY:n perustamissopimuksen
177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä perustamissopimuksen 7, 48
ja 59 artiklan tulkinnasta.
- 2 Kahdessa ensimmäisessä kysymyksessä pyritään selvittämään, annetaanko
perustamissopimuksen 7, 48 ja 59 artiklassa kaikille yhteisön jäsenvaltioiden
kansalaisille oikeus tarjota palveluita missä tahansa yhteisön alueella ja
erityisesti, koskeeko tämä oikeus jalkapalloilijoita silloin, kun heidän tarjo-
amansa palvelut ovat luonteeltaan ammattimaisia.
- 3 Kolmannessa kysymyksessä, joka on esitetty siltä varalta, että kahteen
ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, yhteisöjen tuomioistuinta
pyydetään pääasiallisesti ratkaisemaan, voidaanko edellä tarkoitettuun
oikeuteen vedota myös sellaisten sille vastakkaisten sääntöjen soveltamisen
estämiseksi, jotka jäsenvaltion alueella jalkapalloilun säännöistä vastaava
toimivaltainen urheiluliitto on määrännyt.
- 4 Neljännessä kysymyksessä, joka on esitetty siltä varalta, että kolmeen
ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, yhteisöjen tuomioistuinta
pyydetään ratkaisemaan, voidaanko kyseiseen oikeuteen vedota välittömästi
kansallisissa tuomioistuimissa ja onko näillä tuomioistuimilla velvollisuus
suojata tätä oikeutta.
- 5 Nämä kysymykset on esitetty kahden Italian kansalaisen välisessä riita-
asiassa, joka koskee *Regolamento organico della Federazione Italiana
Giuoco del Calzion* (Italian jalkapalloliiton säännöt) tiettyjen säännösten
yhteensoveltuvuutta edellä mainittujen artiklojen kanssa; Italian jalkapalloli-
iton sääntöjen mukaan vain liittoon kuuluvat pelaajat saavat osallistua ottelui-
hin ammattilaisina tai puoliammattilaisina, kun taas liiton jäseneksi tässä
ominaisuudessa hyväksytään yleensä vain pelaajia, jotka ovat Italian kansalai-
sia.

- 6 1) Perustamissopimuksen 7 artiklan mukaan kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä perustamissopimuksen soveltamisalalla.

Tämä sääntö on pantu täytäntöön työntekijöiden ja palvelujen tarjoajien osalta perustamissopimuksen 48-51 ja 59-66 artiklalla sekä näiden artiklojen perusteella annetuilla yhteisön toimielinten säädöksillä.

- 7 Erityisesti työntekijöiden osalta 48 artiklassa määrätään, että vapaa liikkuvuus merkitsee sitä, että kaikki kansalaisuuteen perustuva jäsenvaltioiden työntekijöiden syrjintä työsopimusten tekemisessä sekä palkkauksessa ja muissa työehdoissa poistetaan.

- 8 Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL N:o L 257, s. 2) 1 artiklan mukaisesti "jokaisella jäsenvaltion kansalaisella on oltava asuinpaikasta riippumatta oikeus ryhtyä palkattuun työhön ja toimia siinä toisen jäsenvaltion alueella".

- 9 Palvelujen tarjoamisen vapaudesta yhteisössä perustamissopimuksen 59 artiklassa määrätään, että tällä alalla voimassa olevat rajoitukset poistetaan muuhun yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneiden jäsenvaltioiden kansalaisten osalta.

- 10 Perustamissopimuksen 60 artiklan kolmannen kohdan mukaan palvelun tarjoaja saa tilapäisesti harjoittaa toimintaansa valtiossa, jossa palvelua tarjotaan, niillä edellytyksillä, jotka tämä valtio asettaa kansalaisilleen.

- 11 Edellä mainitusta seuraa, että yhteisön oikeuden kanssa yhteensoveltumattomia ovat kaikki kansalliset määräykset, joiden mukaan vain kyseisen jäsenvaltion kansalaiset voivat harjoittaa perustamissopimuksen 48-51 ja 59-66 artiklan soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa.

- 12 2) Yhteisön tavoitteet huomioon ottaen urheilutoiminta kuuluu yhteisön oikeuden soveltamisalaan, jos se on perustamissopimuksen 2 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa.

Tämä koskee ammattimaisia ja puoli ammattimaisia jalkapalloilijoita, koska he harjoittavat toimintaa, joka on luonteeltaan palkkatyötä tai palvelujen tarjoamista vastiketta vastaan.

- 13 Silloin kun tällaiset pelaajat ovat jonkun jäsenvaltion kansalaisia, heihin sovelletaan siis kaikissa jäsenvaltioissa henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevia yhteisön säännöksiä ja määräyksiä.
- 14 Nämä säännökset ja määräykset eivät kuitenkaan estä soveltamasta sääntelyä tai käytäntöä, jolla suljetaan ulkomaiset pelaajat muista kuin taloudellisista syistä tiettyjen otteluiden ulkopuolelle näiden otteluiden erityisluonteen ja erityisolosuhteiden vuoksi, jolloin kysymys on siis yksinomaan urheilusta sellaisenaan, kuten esimerkiksi eri maiden maajoukkueiden välisissä otteluis-
sa.
- 15 Tämä kyseisten säännösten ja määräysten soveltamisalan rajoittaminen ei saa kuitenkaan ulottua pidemmälle kuin sen varsinainen tarkoitus edellyttää.
- 16 Kansallisen tuomioistuimen asiana on sen arvioitavaksi annetun toiminnan määrittäminen edellä mainittu huomioon ottaen.
- 17 3) Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo 12.12.1974 asiassa Walrave (36/74, Kok. 1974, s. 1405) antamassaan tuomiossa katsonut, kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltäminen ei koske ainoastaan julkisen vallan toimenpiteitä, vaan myös muunlaista sääntelyä, jonka päämääränä on kollektiivisesti säännellä palkkatyötä ja palvelujen tarjoamista.
- 18 Tästä seuraa, että kansallisen tuomioistuimen on otettava perustamissopimuksen 7, 48 ja 59 artiklan pakottavat määräykset huomioon arvioidessaan urheilujärjestön sääntöihin sisältyvän määräyksen pätevyyttä ja vaikutuksia.
- 19 Esitettyihin kysymyksiin on sen vuoksi vastattava, että kansallinen sääntely tai käytäntö, myös urheilujärjestön sääntely ja käytäntö, jonka mukaan vain asianomaisen jäsenvaltion kansalaisilla on oikeus osallistua ammattilaisina tai puoliammattilaisina jalkapallo-otteluihin, on yhteensoveltumaton perustamissopimuksen 7 artiklan ja 48-51 tai 59-66 artiklan kanssa, jollei kysymyksessä ole sääntely tai käytäntö, jossa ulkomaiset pelaajat suljetaan muista kuin taloudellisista syistä otteluiden ulkopuolelle näiden otteluiden erityisluonteen ja erityisolosuhteiden vuoksi, jolloin kysymys on siis yksinomaan urheilusta sellaisenaan.
- 20 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo 4.12.1974 asiassa Van Duyn (41/74, Kok. 1974, s. 1337) ja 3.12.1974 asiassa Van Binsbergen (33/74 Kok. 1974, s. 1299) antamissaan tuomiossa todennut, perustamissopimuksen 48 artiklalla sekä 59 artiklan ensimmäisellä kohdalla ja 60 artiklan kolmannella kohdalla

– kahdella viimeksi mainitulla määräyksellä ainakin siltä osin, kuin niiden päämääränä on poistaa kaikki syrjintä, joka kohdistuu palvelujen tarjoajaan hänen kansalaisuutensa perusteella tai siitä syystä, että hän asuu toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa palvelua tarjotaan – on välittömiä oikeusvai-
kutuksia jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä, ja ne perustavat yksityisille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojattava.

Oikeudenkäyntikulut

- 21 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Giudice conciliatore di Rovigon 7.2.1976 tekemällään päätöksellä esittämät ennakkoratkaisukysymykset seuraavasti:

- 1) **Kansallinen sääntely tai käytäntö, myös urheilujärjestön sääntely ja käytäntö, jonka mukaan vain asianomaisen jäsenvaltion kansalaisilla on oikeus osallistua ammattilaisina tai puoliammattilaisina jalkapallo-otteluihin, on yhteensoveltumaton perustamissopimuksen 7 artiklan ja 48–51 tai 59–66 artiklan kanssa, jollei kysymyksessä ole sääntely tai käytäntö, jossa ulkomaiset pelaajat suljetaan muista kuin taloudellisista syistä otteluiden ulkopuolelle näiden otteluiden erityisluonteen ja erityisolosuhteiden vuoksi, jolloin kysymys on siis yksinomaan urheilusta sellaisenaan.**
- 2) **Perustamissopimuksen 48 artiklalla sekä 59 artiklan ensimmäisellä kohdalla ja 60 artiklan kolmannella kohdalla – kahdella viimeksi mainitulla määräyksellä ainakin siltä osin, kuin niiden päämääränä on poistaa kaikki syrjintä, joka kohdistuu palvelujen tarjoajaan hänen kansalaisuutensa perusteella tai siitä syystä, että hän asuu toisessa jäsenvaltiossa**

kuin siinä, jossa palvelua tarjotaan - on välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä ja ne perustavat yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojattava.

Lecourt

Kutscher

O'Keefe

Mertens de Wilmars

Sørensen

Mackenzie Stuart

Capotorti

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä heinäkuuta 1976.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti